

Závada Pál

Karácsonyi fényképek emlékezetből és képzeletből

Jó pár éve játszom már azzal ötlettel, hogy emlékezésképpen vegyek elő régi fotográfiákat. De hogy ne mindig nagyapám katonaládájából, ne a fiókokból és a bonbonosdobozokból kotorjam őket elő, hanem az emlékezetemből.

Vizont akkor azokat nem lehet megmutatni.

Nem baj, nem muszáj – és legtöbbször nem is lehet – mindig mindent megmutatni. Különböző is folyton elvész rengeteg fénykép – válogatunk belőlük, külön gyűjtjük, kölcsönadjuk, de nem kapjuk vissza, olyan biztos helyre teszünk, hogy nem is kerülnek elő, főszerkesztjük és eltüntetjük a nyomdát könyvünk teljes fotóanyagával, sorolhatnám. Úgyhogy úgysem azokra akadnék rá, amelyekre szeretnék.

Legjobb képeim legtöbbje tán nincs is még exponálva.

Ja, hát mindig az a perc a legszebb perc, mit meg nem ad az élet, és az a legszebb csók, mit el nem csókolunk.

De jobb, ha megkímélem olvasóimat az efféle bölcselmektől.

Akkor tehát mi történjen? Világítsunk meg egy-két régi fényképezkedési helyzetet a szó (ne pedig a fény) nyelvében – vagyis szóban, szóval, szó által. Szóval hogy exponáljunk írásban.

Elmesélhetem például, hogyan készült az a téli – nyilván karácsonyi – kép, amelyen fiatal apám ölében egy remekbe szabott motorkerékpáron ülök házuk behavazott bejáróján, a vastos hókupac-rózsálgas előtt (mintha Jawa-motor lett volna – az apám persze kölcsönkapta csak valakitől –, s talán almazöld színben pompázott, de hát a vonatkozó fényképecske fekete-fehér), és az apám nevet, magam viszont riadtan sértődött képet vágok. Amikor később, már nagyobb gyereként nézegettem ezt a képet, mindig meghökentem azon, hogy motoron ülő apám lába hogyhogy abban a rövid, hegyes fekete pálcikában végződik, míg rá nem

Kevesebb, mint négy hónap van a választásokig, és a kormány mindent megtesz azért, hogy az ország nagy részéhez továbbra is csak a gyűlöletkeltés, a hazug propaganda jusson el.

Célunk, hogy valós híreket is olvashassanak a legkisebb településeken is!

A Nyomtas te is! mindössze egy félbehajtott A/4-es lap, a még megmaradt független internetes média híreiből állítunk össze hétről hétre válogatást. Bárki letöltheti a világhálóról, sokszorosíthatja és terjesztheti. A Nyomtas te is! pártoktól független, önkéntes civil mozgalom.

Segítsd a munkánkat!

- **Keresünk aktív embereket országszerte, akik hajlandók postaládákba szórni vagy utcán, buszon, vonaton osztogatni a Nyomtas te is! számaid, nyilvánosan felvállalva vagy este, titokban, ahogy tudja.**
- **Keresünk olyanokat, akik anyagilag támogatják, hogy minél több példányban tudjuk nyomtatni az újságot.**
- **Keresünk olyan nyomdákat, amelyek támogatásként vagy önköltségi áron nyomtatnák lapunkat.**
- **Keresünk helyi kapcsolatokat, szervezőket.**

Lapszámaink letölthetők a www.nyomtassteis.hu oldalról

Facebook-oldalunk: www.facebook.com/nyomtassteis

Bankszámlaszámunk: eDemokrácia Műhely Egyesület, Magnetbank, 16200223-10026139

Már több ezer példányban nyomtatják, szórják országszerte a lapunkat. Csatlakozz, szükség van rád is!

Mostani dupla számunkkal kívánunk boldog karácsonyt és meglepően jó 2018-at!

Kiadja: **eDemokrácia Műhely Egyesület**

Kapcsolat: **info.nyomtassteis@gmail.com**

Felelős szerkesztő: **L. László János**

Facebook: **www.facebook.com/nyomtassteis**

web: **www.nyomtassteis.hu**

A friss lapszámokat a www.nyomtassteis.hu oldalról

töltheti le. Az itt érintett témákról sokkal bővebben

olvashat a honlapunkon a Hátter menüpont alatt.

Találkozzon velünk! Keddenként 19 órától várjuk a

Kelet Kávézóba! (Budapest XI. ker., Bartók Béla út 29.)

ébredtem, hogy a fehérség, amelyben elsorvad a láb, az a térdig érő hó.

És csak ez a kert szerepel? Semmi tótkomlósi utca, nyilvános külső tér...? Se templom, se karácsonyesti műsoros istentisztelet gyerekszereplőkkel – a fölolvásával, a szólóhegedűssel?

Ugyan, hova gondol a kíváncsiskodó?, akkor még nem fotóztak-kameráztak az apukák még a Csöndes éj alatt is. Az oltár előtt különben se lett volna elegendő fény, a szereplők egy-egy gyertyát tartottak a kezükben...

Fény is kevés volt, meg fotográfusból sem volt elég. Eszembe jut az a fényképész, aki a kertünkben örökített meg minket. Nálunk lakott, a házunk első szobájába hatóságilag lett beköltöztetve, nem önszántunkból – három gyerekkel, férjestül, konyahasználattal és gyengén szuperáló fotográfusi praxissal. Nehéz dolga volt, különösen hogy a férje valami oknál fogva hamar eltűnt a színről. Ő magára maradt a gyerekeivel, beteg volt, utóbb már járni se bírt, kórházba került, meghalt, és a gyerekeket Fóttra vitték állami gondozásba.

Ezek szerint ő készítette azt a bizonyos karácsonyi páros gyerekképet is? A kisfiú és a kislány az ajándékukat tartják a kezükben, kettejük közt a földíszített fa, és ezen a fotón szerepel az a bizonyos archív játék traktor, az az eredetileg harmincas évekbeli ajándék, amelyet még édesapámnak hozott balsikerű argentin emigrációjából a nagybátyja. Nem, ezt a képet már nem ez a fotográfus asszony csinálta – a család eltűnt addigra már a szomszéd szobából, így a mi „lakásminőségünk színvonalát” ugrásszerűen megjavult –, hanem

a hajdani inasunk fényképezett, akit anyukám odarendelt a szentestét követő reggelre.

Feltehetően 1961. december 25-én történt ez – mert úgy emlékszem, hétévesnek látszom azon a képen, a húgom pedig ötnek. Utána fel kellett öltöznünk (télikabát, bakancs, svájcisapka – a húgom kabátja prémgalléros, a benti cipőre ráhúzható patentgombos gumicipője fehér), és a nagykapu előtt, a hóban is készül rólunk páros kép. Két verzióban – az elsőt a fiú gúnyos grimasszal bazsalyog (én bazsalygok és grimaszolok), meg kell ismételnem, hogy aztán elinduljunk az apai nagymamához ebédre. De hogy a szülők vajon miért nem fényképeztették le magukat – nem beszélve a nagyszülőkről? Holott régebben az volt a szokás, hogy a családi ünnepre odarendelt fényképész családi csoportképet exponált, és arról nem hiányozhatott senki.

Vajon arról lehetett-e szó, hogy ki-kecmergőben a nehezebb évekből csak azt a dicsekednivalót örökítették meg, amelyik már a kirakatba is előretolható?, vagyis a kiöltöztetett, megajándékozott gyerekeket? Nem tudom, lehet, hogy ez afféle frappáns magyarázat próbál csak lenni, a valóság pedig bizonyultabb. Vagy egyszerűbb.

Na és ha a hatóság nem fényképezteket pakol a nyakunkba lakónak? Akkor még ennyi képünk sem maradt volna?

De hát ezeket sem mutogatom, csak emlékezem rájuk, és elképezelek melléjük továbbiakat. Hát bőven van min képzelnem.

Erdős Virág

Karácsony, 2017

Viccnek durva, versnek kevés:
íme, egy kis meglepetés.

Nem egy nagy szám, látom én is,
kilóra se sok, de mégis:
mikor ilyen nagy a fagy, a
szeretet meg egyre
fogy, az
embert mindig meglepi, hogy
nincs jobb, mint egy
meglepi.

Jaj,
most látom csak, bocsika, hogy
nyuszikás a
zacsija, de
mindegy, nem egy nagy dolog, majd
megoldják az
angyalok, mert
így is, úgy is az az első,
hogy mi mindent rejt a
belső,
olyan legyen körülbelül,
aminek az ember
örül,
ne lapuljon benne bánat
(vagy más ilyen
ronda állat),
se betegség, se halál, és
beférjen a
fa alá.

Sőt: ha mégse tetszik, másnap
át lehessen adni
másnak!

Bárki kapja, legyen áldott! –
lásd a christmas greeting cardot:

„Drága-kedves... satöbbi, csak
meg szeretném köszönni, és
ezúton is kívánok egy
sokkal jobb fej világot, most
egyedül csak az a fontos
(így írom, mert így a pontos),
hogy a szíved legyen helyén,
kétezeri-
zenhét
telén.

Rajtad áll, hogy mit teszel, hogy
jó fiú vagy rossz leszel, hogy
vállat vonsz és legyintesz, vagy
észnél vagy és beintesz, hogy
pakolod a cekkered, vagy
szép csendben ki-
bekkeled, ha
üldögélsz, ha ácsorogsz, ha
élteted, ha gáncsolod, én

egy dolgot tanácsolok:
Legyen vidám karácsonyod!"

Karácsonyi tanácsok – a mellékhatásokra való tekintettel

Szép dolog ez a karácsony. Tele szeretettel. Mások meg azt mondják, idegbajjal, feszültséggel. Jolán, Géza, Kitti vagy Kazimir már megint nem tudott megfelelni az elvárásoknak. Nem tudta megkeresni a luxusútra, a luxusbiciklire, a luxusműtyűre vagy akár a vacsorára való, mert kár áztatnunk magunkat, egyre több helyen ez is luxus. Nem tudott egy rohadt arany-, ezüst- vagy akár egy műanyag fenyőt venni, a tavalyi meg eltört. Mit szól a szomszéd, a rokon, az eddig alig látott Mancika, aki épp betoppan, egyáltalán, hogy tudunk a tükörbe nézni, ha a karácsony tükre azt mutatja, nem értük el, amit mások vagy magunk szerint el kellett volna. Megbuktunk a nagy karácsonyi összegzésen, kevesebb becsomagolhatatlanul óriás, becsomagolható apró ajándékot tudunk átadni, kevesebb a bejglink, nem roskadozik a terüljlesztalkánk. Maga a pokol. Legalábbis örülten hasonlít hozzá.

Azt mondják, karácsonykor sokkal nagyobb az öngyilkossági kedv, mint máskor.

Mások meg azt mondják, ez csak városi legenda, semmi alapja nincsen, janu-

ári sötétben éppannyi halandó akarja eldobni az életét, mint a nyári verőfényben, s nem kiugró a decemberi öngyilkossági hajlam sem.

Statisztikailag nem kimutatható a különbség.

De mit mondj akkor, ha a te statisztikád mást mutat? Ha ismerőseid, barátaid körében különösen kedvelt napok ezek a kilépésre.

Hogy kibírod, azt mondd! Idén, mint tavaly. Vagy még jobban.

Hogy nem érdekel se a szomszéd, se a rokon, se Mancika, sőt, a karácsony ócska tükre sem. Hogy valóban, a te asztalod, fád, ajándékok kicsi. Gyalázatosan kicsi, de ez nem érdekes. Sőt, az sem, ha ezen a napon nincs körülötted senki. Mert éppannyira nincs, mint a sötét januárban vagy a verőfényes augusztusban. S mert azok, akik épp erre a napra tették a búcsúzást, nem egy grandiózus nap kegyeltjei. Ellenkezőleg, volt egy kegyetlenül rossz napjuk. Neked ne legyen. Gondolj a luxusműtyűre. Ami jövőre se lesz meg, de klassz lesz néha ábrázolni róla.

Kéri László

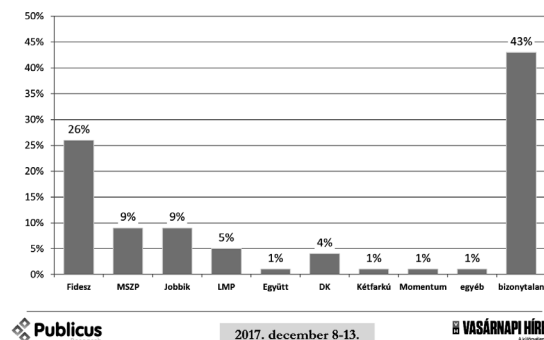
Páratlanul nehéz

Az elmúlt harminc év során még soha nem volt annyira nehéz a leendő választók dolga, mint amilyen feladatot 2018 tavaszán kell megoldaniuk. Az elmúlt harminc év során még soha nem volt olyan mértékben nagy a választói felelősség, mint amilyen 2018 tavaszán lesz. Tagadhatatlanul, első hallásra talán van némi ellentmondás e két – iménti – kijelentés között. Nem feltétlenül. Korábban, húsz éven át, nemcsak a leendő vesztes kiletét lehetett meglehetősen nagy biztonsággal meg-tippelni, hanem a várható győztesek előzetes támogatottsága is elérte azt a mértéket, amelynek következtében az eredmény nem lehetett túlzottan váratlan meglepetés.

2018-ban e fönti helyzet több szempontból is különbözik a korábbi tapasztalatainktól. Többszörös ellentmondásokkal vagyunk kénytelenek megbirkózni. Nézzük például a legelsőt. Sokkal többen szeretnének kormányváltást látni, mint ahányan a jelenlegi fennmaradását határozottan óhajtják. Más szempontból viszont a Fidesz előnye versenytársaival szemben hosszabb ideje olyan behozhatatlan, amely eleve kizárta tehetné a hatalmi váltást. E szembejövő ellentmondás számos okát ezerszer hallhatta/olvashatta már a nagyközönség, éppen ezért nem is kezdünk bele eme okok taglalásába. (Mégváltoztatott választási rendszer, nyomasztó médiafény, szétagolt és versenyképtelen ellenzék stb.)

Mégis, mindezen kedvezőtlen körülmények ismeretében is úgy véljük, hogy soha korábban nem múltott annyi a választói felelősségérzet, mint e legközelebbi megmérés alkalmával. Kettő közül választani nem nehéz. Sokkal komplikáltabb azonban a feladat akkor, amikor az embernek magának kell kitalálnia, megformálnia a kettő közül legalább az egyik lehetőséget. Magának, mert a jelentkező pártok nemhogy nem könnyítették meg

Ha most vasárnap országgyűlési választások lennének, Ön melyik pártra adná szavazatát? (összes megkérdezett körében)

Publicus

2017. december 8-13.

VASÁRNAPI HÍREK

a választó dolgát, hanem éppen hogy nehezé tették.

Nekünk kell – helyettük – alternatívát teremtenünk egy igencsak alternatíva-szegény helyzet kellős közepén. Ez a lehetetlen helyzet sokkal, de sokkal nagyobb szereppel ruházza fel a választókat, sokkal nagyobb felelősségérzetet szücségettetik, mint korábban bármikor. Nem büjhatunk el előle. Mindenkinek el kell mennie szavazni!

Szunyogh Szabolcs

A szegénység ügye: sorskérdés

Szegénység témakörében alighanem mindent megírt már a magyar sajtó társadalmi problémákra érzékenyebb része, és amennyire erőnkből telik, igyekszünk ténylegesen segíteni is. Ennek alapformája egy újságíró esetében természetesen nem az, hogy beáll ruhát gyűjteni vagy ételt osztani (egyébként erre is sok példát tudnék hozni a kollégák köréből), hanem hogy publicitást teremtsünk azoknak a civil szerveződéseknek, amelyek ezt a munkát végzik, azt remélve, hogy ők így hathatósabb támogatáshoz jutnak.

Ami azonban a dolog lényegét érinti, nyilván nem ez a megoldás.

A hajléktalanok ügyét, a leszakadó régiók ügyét, a saját lakásukban megfagyó idősek ügyét, a szegény gyerekek és a szegény szülők ügyét, a munkanélküliség és az oktatási problémák ügyét nem civil szervezeteknek kellene kezelniük, mert erre az ő erejük kevés. Ezekkel a problémákkal az államnak kellene szembenéznie, mégpedig nem valamiféle humanitárius szempontból és főleg nem a maradékelv alapján. Nagyon meggyőző érvekkel alátámasztott tétele a modern tudománynak, hogy egy társadalom stabilitása nagyrészt azon múlik, a felső tíz százalék és az alsó tíz százalék között mekkora különbség feszül.

Közérdek, hogy ez a különbség ne legyen olyan égbekiáltóan nagy, mint Magyarországon. Ez a különbség alapja az önvédelmi érvekkel alátámasztott kirekesztő gondolkodásnak, alapja a közép-osztály lecsúszástól való rettegésének, ami a legkülönbözőbb fanatizálhatóságok számára nyit széles pályát, alapja a

létfenntartási bűnözésnek és az egész közgondolkodás eldurvulásának.

Az államnak nem jótékonykodnia kellene (bár azt sem teszi), hanem távlatosan gondolkodva, emberbarát ipartelepítési politikával, állami bérlakásrendszerrel, regionális fejlesztésekkel és egy abszolút más oktatással megnyitni a felemelkedés lehetőségét azok előtt az emberek előtt, akik ebből a felemelkedésből kizáródtak.

Nem tesz ilyet a magyar állam, és amennyire ezt meg lehet ítélni, ennek nemcsak lelketlenség vagy korrupciós kapzsiság az oka, hanem a vezetőink hozzá nem értése, nem polgárbarát szemlélete és a nem problémamegoldó, hanem hierarchiafüggő gondolkodása. A magyar politikai osztály nem képes kivergődni az örökölt kontraszektálságából, és tesz is azért, hogy a helyzet így maradjon. Nem tudom, mi lehetne az a tisztító vihar, ami besodorja a hozzáértő és felelős embereket az államigazgatásba. A rendszerváltás után nagyon hittünk a piaci mechanizmusokban – azóta ezeket teljesen kilúgozták a közigazgatási, oktatásigazgatási, egészségügy-irányítási rendszerekből, be sem tudták bizonyítani, hogy hasznosak-e vagy sem.

Most csak azt lehet regisztrálni, hogy baj van. Ez a magyar állam képtelen a magyarság sorskérdéseivel szembenézni, ehelyett alibi mozgásokat végez, indultkeltéssel menti át magát egyik napról a másikra.

Úgyhogy nem marad más, mint a segítő szervezetek segítése, ez az egyetlen lehetőségünk, de ez nem megoldás.

SZOCIÁLIS CSOMAGKÜLDŐ MOZGALOM

SZOCSONMA

A ROMÁK KIREKESZTÉSE ELLEN

SZOCSONMA – Szociális Csomagküldő Mozgalom

Küldjön Ön is csomagot nélkülözőknek, vagy támogassa a Szociális Csomagküldő Mozgalmat!

Hivatalosan azt is tagadják, hogy Magyarországon mélyszegénységben élnek emberek, holott százazrek, köztük rengeteg gyerek éheznek, fázik országszerte. Ne hunyjon szemet! A Szocsoma a cigánytelepek legmélyebb nyomorába visz egy kis reménysugarat – nem csak karácsonykor. Ön is segíthet! Vegye fel a kapcsolatot! szocsoma@gmail.com, www.facebook.com/pg/SZOCSONMA

L. Ritók Nóra

Karácsony

Advent idején sokszorosára nő a segíteni akarás, az adományozási kedv. Ilyenkor még azok is adakoznak, akik egyébként nem szoktak. Terep pedig van ehhez bőven. Úgy tűnik, ahogy telik az idő, egyre nagyobb lesz a „célcsoport”, amelyik segítségre, karácsonyi adományra vár.

Sokféle lehetőség van, van az adományvonal, a közszolgálat „adni jó” kampánya, aki akarja, itt pénzzel támogathatja azokat a szervezeteket, amelyeket kedvezményezettként megjelölnek. Ezek indirekt támogatások, később ebből finanszíroznak majd programokat. De aki konkrét karácsonyi segítséget akar adni,

az is talál lehetőséget. Működik a fővárosban a Mikulásgyár, ahová adományokat lehet vinni. Csomagok mennek az állami gondozottakhoz, a beteg gyerekeket és a határon túliakat is többen ajándékozzák meg ilyenkor.

Vannak családok, emberek, akiket nehezebben lehet elérni. A szegregátumokban lakók vagy a hajléktalanok valahogy nem illeszkednek a szervezett adományozási akciókhoz. Őket leginkább a civil szervezetek érik el, amelyek a terepen dolgoznak. Akik próbálnak karácsonyt vinni oda is, ahol ahhoz semmi sem adott. Még a normális élettér sem.